

ПРАВОВЕ ВИЗНАЧЕННЯ ТА РОЗВИТОК ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Мічурін І.Є.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Турута О.В.
Харківський національний університет радіоелектроніки
61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. Філософії, тел. (057) 702-14-56
e-mail: ihor.michurin@nure.ua.

The rapid spread of artificial intelligence (AI) is having a significant impact on society, changing the way we work, live and interact. AI is becoming more autonomous and widely used, which will increase the importance of AI safety. The need to establish a legal definition of artificial intelligence and its responsibility for completed actions becomes relevant. In Ukraine, the process of legal definition of artificial intelligence is still ongoing, so it is important to analyze the world experience in the regulation of artificial intelligence to develop an appropriate regulatory framework in Ukraine.

У наш час існує практична затребуваність в унормуванні окремих правових аспектів діяльності, пов'язаної із штучним інтелектом. Дискусії щодо правового регламентування штучного інтелекту, що розпочалися останнім часом, є багатоаспектними як в Україні, так і в інших державах. Зокрема, у США розвивається cyber law як право інформаційних технологій [1]. Порівняння регулювання штучного інтелекту в Україні та світі дозволить з'ясувати напрямки розвитку уявлень про нього в праві.

В Європейському Союзі правове визначення штучного інтелекту забезпечує Резолюція 2015/2103(INL) щодо цивільно-правового регулювання робототехніки з рекомендаціями для Європейської Комісії. Важливими для розуміння також є розроблені Європейською Комісією ключові вимоги до штучного інтелекту з визначенням етичних принципів, за якими він повинен розвиватись у Європі. Крім цього, у країнах Європейського Союзу діє проєкт AI4EU, метою якого є об'єднання всіх зацікавлених сторін для полегшення співробітництва у галузі штучного інтелекту. Визначення штучного інтелекту також було надано у повідомленні про штучний інтелект Європейською Комісією у 2018 році [2]. Надане визначення було додатково вдосконалено Експертною групою високого рівня у 2019 році [3]. В Україні Концепція розвитку штучного інтелекту, що була розроблена Міністерством та комітетом цифрової трансформації України, перш за все визначає мету, принципи та завдання розвитку технологій штучного інтелекту в країні. У Концепції виділена пріоритетна роль інформаційних технологій, визначено, що їх частиною є технології штучного інтелекту. Наступним кроком є затвердження плану заходів з реалізації цієї концепції в Україні [4]. Хоча чіткого визначення самого поняття «штучний інтелект» в українському праві поки що немає, але в Концепції оновлення Цивільного кодексу

України пропонується додати «штучний інтелект» до переліку об'єктів цивільних прав [5]. У літературі під «штучним інтелектом» пропонується розуміти відповідні пристрої-роботи. Штучний інтелект може бути вмонтованим не лише у робота, але й мати вигляд комп'ютерної програми (зокрема, комп'ютерної штучної нейромережі) [1].

Таким чином, проблема правового визначення та розвитку штучного інтелекту в Україні та світі є актуальною та її вирішення дозволить прискорити темпи впровадження технології штучного інтелекту. Необхідним є фінансування проєктів та заходів з розвитку штучного інтелекту в нашій країні. Важливим питанням є визначення поняття «штучний інтелект» на законодавчому рівні, яке було розглянуте як серед науковців, так і визначено на рівні державних Концепцій. При розробці українського законодавства важливим є аналіз світового досвіду, зокрема європейської Резолюції 2015/2103(INL) щодо цивільно-правового регулювання робототехніки, етичних принципів штучного інтелекту, розроблених в Європейському союзі, повідомлення Європейської Комісії COM(2018) 237 final, європейського визначення терміну «штучний інтелект» та досвіду практичної реалізації проєкту AI4EU. Аналіз світового досвіду дозволить прискорити темпи розвитку штучного інтелекту в Україні. Варто сподіватися на подальший розвиток українського законодавства з урахування світового досвіду в галузі штучного інтелекту.

Список використаних джерел:

1. Мічурін Є. О. Штучний інтелект як об'єкт цивільного права. Цивільне право і процес: витоки, здобутки та перспективи розвитку: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18–19 груд. 2020 р. Київ, 2020. С. 31-34.
2. Artificial Intelligence for Europe: communication from the commission COM(2018) 237 final of 25.04.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:237:FIN> (date of access: 04.02.2021).
3. A definition of Artificial Intelligence: main capabilities and scientific disciplines. European Commission website. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/definition-artificial-intelligence-main-capabilities-and-scientific-disciplines> (date of access: 04.02.2021).
4. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні: затверджена розпорядженням КМУ № 1556-р від 02.12.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 04.02.2021).
5. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.